

Strategisk verksamhetsplan för Humanistiska fakulteten vid Stockholms universitet 2019-2022

Stockholms universitet värnar de grundläggande akademiska värdena autonomi och akademisk frihet. Integritet och rättvisa ska känneteckna universitetets verksamhet inom såväl forskning och utbildning som i myndighetsutövning och administration. Sanningssökande, kunskap och upplysning är ideal som präglar Stockholms universitet alltifrån grundandet 1878 som ett modernt lärosäte för huvudstaden i upplysningstidens anda, med målet att skapa ny kunskap, fostra till kritiskt tänkande och verka i samhällets tjänst.

(ur "Strategier för Stockholms universitet 2019–2022").

Humanistisk bildning är en garant för en hållbar och demokratisk samhällsutveckling genom att den formar analytiska, kritiska, omdömesgilla, reflekterande och fritänkande individer, tränade i faktabaserat och vetenskapligt förhållningssätt med goda färdigheter som grund. Studier i humaniora ger således en portfölj som är nödvändig för att vara anställningsbar i dagens komplexa och globaliserade samhälle.

Humanistiska fakulteten vid Stockholms universitet är med drygt 8000 helårsstudenter och ca 1000 anställda en av landets största i sitt slag. Här bedrivs forskning och utbildning i ett 50-tal akademiska ämnen, organisatoriskt förlagda till 14 institutioner. Ämnesbredden är stor och inom fakultetens ram bedrivs estetisk, historisk, kultur- och samhällsvetenskaplig, samt språk- och utbildningsvetenskaplig forskning och utbildning. Flera utbildningsprogram har tydlig arbetslivsanknytning. Några av dessa är lärar-, översättar- och tolk- samt journalistutbildningarna. Kvalitativa och tolkande angreppssätt dominerar inom flertalet discipliner, men fakulteten rymmer även verksamheter som tillämpar naturvetenskapliga metoder i laborativa miljöer (till exempel inom arkeologi och lingvistik). Läget i huvudstadsregionen erbjuder mycket goda möjligheter att rekrytera

Humanistiska fakultetsnämnden

studerande från olika socioekonomiska miljöer liksom för samverkan och samarbeten med kulturinstitutioner, myndigheter och inte minst skolan.

Forskning

Den humanistiska fakultetens forskning står sig mycket väl i den nationella konkurrensen om forskningsanslag. En målsättning är dock att med hjälp av de centrala resurser som finns vid Stockholms universitet och i samarbeten inom det humanvetenskapliga området ytterligare öka andelen externfinansierad forskning. Detta kan avse större som mindre projekt, grundforskning, praktisknära forskning och forskning av mer tillämpbar karaktär. Det är dock strategiskt viktigt för framtiden att fakultetens forskare blir ännu mer framgångsrika i konkurrensen om program och EU-medel.

Den resurs inom fakultetsanslaget som destinerats till särskilt framstående och ledande forskningsmiljöer har under den senaste tioårsperioden bidragit till att konsolidera vissa av fakultetens forskningsområden och gett andra möjlighet att integreras och utvecklas. Nuvarande fördelningsperiod sträcker sig till och med 2020. Hur resursen fortsättningsvis ska användas för att främja högkvalitativ forskning och optimera användningen av fakultetens resurser kommer att omprövas under innevarande mandatperiod.

Utbildning

Fakultetens storlek, bredd och forskningsintensitet ger goda förutsättningar för att bedriva en mångsidig utbildning på vetenskaplig grund. Lärarna är aktiva forskare.

Vetenskaplighet innebär dock mycket mera. Det är ett förhållningssätt genomsyrat av en sökande, prövande hållning och en medvetenhet om förutsättningarna för produktionen av kunskapen. Detta vetenskapliga och kritiska förhållningssätt ska även präglade studenternas inlärningsstrategier där fokus alltid ska ligga lika starkt på *hur* kunskap uppnås som *vad* kunskapen består av.

Fakultetens utbildningar har i utvärderingar visat sig hålla en hög och jämn kvalitet. Fakulteten kommer även fortsättningsvis att följa upp och stödja kvalitetssäkrande och

kvalitetsdrivande processer, främst genom implementeringen av Stockholms universitets nya kvalitetssäkringssystem som sjsätts under 2019.

Fakulteten ska verka för ett fortsatt aktivt studentinflytande i beredande och beslutande processer på samtliga organisatoriska nivåer och stödja processerna i de sammanhang där studentinflytandet behöver förstärkas. Fakulteten ska medverka aktivt i universitetets arbete med breddat deltagande i utbildningar på samtliga nivåer.

Utrymmet för att starta nya utbildningar under senare år har varit starkt begränsat och programutbildningar och progressionskurser har därför prioriterats framför fristående kurser av bildnings- eller fortbildningskaraktär. Demografiska förändringar liksom arbetsmarknadens villkor gör att det nu är både möjligt och angeläget att bredda kursutbudet och att framhäva fakultetens kapacitet att bidra till Stockholms universitets satsning på livslångt lärande. Angeläget är även att främja åtgärder som stärker utbildningar på avancerad nivå.

Läroarbetsprogrammen utgör fakultetens största professionsutbildning. Eftersom de i hög grad präglas av fakultets- och områdesövergripande samarbeten formas och styrs de i stor utsträckning av beredande och beslutande organ över fakultetsnivån. Även läroprogrammens dimensionering påverkas starkt av faktorer bortom fakultetens kontroll. I övriga avseenden, t ex vad gäller planering, dimensionering och uppföljning av fristående kurser och program som inte leder till lärarexamen, är de utbildningsvetenskapliga miljöerna fullt ut integrerade i fakultetens egna rutiner.

Utbildningen på forskarnivå vid Humanistiska fakulteten är med ca 300 doktorander en av landets största forskarutbildningar inom humaniora. Sedan hösten 2016 sker en ansenlig del av kursgivningen inom fakultetens forskarskola, vars utformning kommer att bli föremål för en översyn under 2019. De ämnen inom forskarutbildningen som hittills har utvärderats av UKÄ har fått mycket goda vitsord. Även på denna nivå har implementeringen av universitetets kvalitetssäkringssystem högsta prioritet under kommande år.

Internationalisering

Fakultetens insatser i såväl lokala och regionala som nationella sammanhang får näring av att medarbetare och studenter är förankrade i internationella kontexter. Det kan gälla intensiva och långvariga forskningssamarbeten men också student- och lärarutbyten av kortare varaktighet liksom nätverk och sammankomster där deltagarna varierar över tid. Av stor betydelse i sammanhanget är den internationella dialog som forskare, lärare och studenter tar del av genom den infrastruktur som universitetsbiblioteket tillhandahåller i form av tidskriftserier, tryckta böcker och modern digital teknik. I det fortsatta arbetet med internationalisering ter sig bland annat följande angeläget: att underlätta för de studenter som vill förlägga delar av sin utbildning utomlands, att arbeta med olika aspekter av internationalisering av forskning och utbildning, inklusive vad som kan rymmas i begreppet "internationalisering på hemmaplan", samt att identifiera de miljöer inom fakulteten som kan behöva draghjälp för att flytta fram sina positioner internationellt.

Rekrytering

En avgörande förutsättning för kärnverksamhetens framgång är att fakulteten kan rekrytera de bästa lärarna och forskarna för att därmed säkerställa att all utbildning som ges är fast förankrad i en vetenskaplig grund. Såväl internationella som nationella rekryteringar ska ske med verksamhetens bästa i fokus och genomföras med största möjliga grundlighet, saklighet, opartiskhet och respekt för allmänna principer om likabehandling och rättssäkerhet. Fakulteten avser att vidareutveckla det goda samarbete om rutiner vid rekrytering och befordran som pågår på områdesnivå och samtidigt bevara nödvändig handlingsfrihet på fakultetsnivå.

Organisation och verksamhetsstöd

Universitetets verksamhetsstöd, som ges på samtliga organisatoriska nivåer, syftar ytterst till att underlätta för kärnverksamheten att bedriva bästa möjliga utbildning och forskning. Till fakultetens ansvar på detta område hör att upprätthålla och vidareutveckla det täta och goda samarbetet med kansliet på den egna organisatoriska nivån, att företräda fakultetens intressen i frågor om verksamhetsstödet utformning på områdes- och områdesövergripande nivåer inom universitetet samt att stödja och följa upp

institutionerna i deras arbete med att utforma ett effektivt och professionellt verksamhetsstöd på institutionsnivå. Fakulteten ska verka för en ändamålsenlig fakultetsintern organisation samt för tydlighet och smidighet vad gäller fakultetens egna kommunikationskanaler och processer för beredning och beslut.

Under det senaste decenniet har fakulteten arbetat intensivt med institutionssammanslagningar. För den närmaste framtiden finns inga ytterligare organisationsförändringar inplanerade. Däremot ter det sig angeläget att kontinuerligt följa upp och se över administrativa rutiner och processer på samtliga organisatoriska nivåer inom fakultetens ansvarsområde. Fakultetens målsättning är att alla institutioner ska ha en fullt ut välfungerande organisation, samt att administrativa rutiner och stödsystem ska vara väl koordinerade.

Som en del av det organisatoriska arbetet har Humanistiska fakulteten under de senaste åren arbetat med att tydliggöra och stärka ledningsfunktioner på institutionsnivå, framför allt prefekt- och studierektoruppdragen. Det är centralt att fortsätta att verka för att prefekter och studierektorer har det administrativa stöd på institutions-, fakultets- och centralnivå som krävs för att kunna arbeta strategiskt och målmedvetet. Som ett nästa steg i detta arbete ter det sig angeläget att medvetandegöra vad som ingår i ett allmänt medarbetaransvar, i syfte att värna om det kollegiala samarbetet.

Fakultetens interna system för medelstillelning har reviderats under de senaste åren, såväl vad gäller forsknings- och forskarutbildningsanslaget som utbildningsanslaget. Målsättningen är att systemen ska vara transparenta, rättvisa och kvalitetsdrivande. Uppföljning ska ske kontinuerligt och justeringar företas vid behov.

Åtgärder 2019–2020

Forskning

- Granska och ompröva formerna för satsningar på ledande forskning.
- Verka för framtagandet av goda och konkurrenskraftiga forskningsprogram och EU-projekt
- Främja institutionernas medverkan i de områdesgemensamma profilområdena.
- Bevaka arbetet med bevarande och tillgängliggörande av forskningsmaterial och implementeringen av regelverk vad gäller forskningsetik och GDPR, och vid behov stödja institutionerna.
- Följa det centrala arbetet med open accesspublicering och vid behov stödja institutionerna.

Utbildning

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

- Bevaka och följa upp det pågående kvalitetssäkringssystemets implementering för att kunna identifiera ev. brister på fakultetsnivå.
- Se över institutionernas utbildningsutbud på grundnivå och stödja institutionerna i deras arbete med att skapa ekonomiskt hållbara utbildningar.
- Stärka utbildningsprogrammen på avancerad nivå genom marknadsföringsinsatser och noggrant följa upp utvecklingen med avseende på rekrytering, retention, prestationsgrad, internationalisering och examensfrekvens i syfte att åtgärda eventuella hinder.
- Verka för att öka rekryteringen och retentionen av underrepresenterade grupper.
- Främja tillkomsten av bildnings- och fortbildningskurser och sommarkurser, bevaka deras resultat och prestationsgrad.
- Öka inslagen av praktik och arbetslivsanknytning i utbildningarna.
- Stödja studentkåren i deras arbete med att finna studeranderepresentanter till beredande och beslutande organ.

Utbildning på forskarnivå

- Bevaka och följa upp det pågående kvalitetssäkringssystemets implementering för att kunna identifiera ev. brister på fakultetsnivå.
- Se över forskarskolans ekonomimodell på basis av utfall under verksamhetens första fullständiga cykler och utvärdering 2019.
- Utveckla verksamheten vid fakultetens forskarskola på basis av utvärdering 2019.
- Följa upp institutionernas åtgärdsförslag med anledning av utredning om doktoranders sjukfrånvaro 2017-18 i samarbete med personalavdelningen.
- Verka för att styrdokument för institutionstjänstgöring tas fram vid institutionerna.
- Utveckla utbildningsinsatser i ISP-hantering för prefekter, studierektorer och handledare.
- Understödj institutionernas arbete med doktoranders karriärplanering.

Internationalisering

- Öka kunskapen om vad internationalisering kan vara och hur man kan arbeta med internationalisering på hemmaplan.
- Verka för att öka andelen utresande studenter.

Rekrytering

- Verka för ständiga förbättringar av rekryteringsprocessen i dialog med institutionerna.
- Ta fram introduktionspaket för internationellt rekryterade lärare.
- I samarbete med institutionerna verka för att internationellt rekryterade lärare lär sig svenska inom stipulerad tid för att integreras i verksamheten.

Organisation och verksamhetsstöd

- Genomföra fördjupad ekonomisk analys av institutionernas resultat och kapitalutveckling i relation till utbildningsåtagande (UGA och FUF).
- Utredda behovet av fortsatt småämnesstöd.

- Bevaka utvecklingen inom större utbildningsmiljöer.
- Följa upp fakultetens institutioner med avseende på intern organisation och internt verksamhetsstöd.
- Stödja pedagogisk kompetensutveckling i lärarkollegierna i dialog med prefekterna.
- Stödja och samordna institutionernas studievägledarfunktion.
- Främja en löpande dialog om vad kollegialitet och medarbetaransvar innebär och stödja prefekterna i detta arbete.
- Sträva efter att utveckla former för digitala mötesrum för att skapa nya kontaktytor och minska resande och miljöpåverkan.